

Museo	Museo de las Peregrinaciones y de Santiago
Inventario	D-894
Clasificación Genérica	Pintura
Objeto/Documento	Cadro
Tipología/Estado	Retrato
Autor/a	Atribuído a; Carreño de Miranda, Juan (Lugar de nacimiento: Avilés, 1614 - Lugar de defunción: Madrid, 1685) [Juan Carreño de Miranda (Avilés, 1614) foi un dos pintores más destacados da corte española e coetáneo de Velázquez, de quen tomaría influencia sobre todo no estudo da luz, e ao que sucedería como Pintor do Rei (1669) e Pintor de Cámara (1671).]
Título	Don Pedro Calderón de la Barca
Materia/Soporte	Pintura ao óleo [As cores predominantes son negros para o hábito] Lenzo
Técnica	Óleo sobre lenzo
Dimensiones	Táboa: Altura = 84 cm; Anchura = 64 cm
Descripción	Retrato en busto de tres cuartos realizado ao poeta e dramaturgo do Século de Ouro, Pedro Calderón de la Barca, coa súa indumentaria de Cabaleiro da Orde de Santiago. Sobre un fondo escuro de tratamiento abstracto sitúa o pintor a figura de Calderón case de fronte, cunha lixeira desviación cara á esquerda do espectador. Os rasgos da faciana do retratado traducen a pegada do tempo e dos avatares da súa vida. Carreño plasma nos pómulos saíntes e descarnados, nas liñas do entrecello, na abertura do boca, nos pregues lonxitudinais da faciana así como na escaseza, textura e cor dos cabelos, a senectude dese momento da súa vida. Un colo branco de tira estreira marca o contraste co resto da vestimenta en negro como corresponde á súa condición de Cabaleiro da Orde de Santiago ata o punto de que a duras penas se diferencia do fondo. Soamente rompen esta monotonía o "hábito" portando o distintivo da Orde de Cabalería e os dous prendedores metálicos que axustan o cordón desta distinción. O pintor encárgase igualmente de deixar constancia da Cruz de Santiago, na característica cor vermella que luce na capa e que aparece situada no costado esquierdo. A técnica e mestría de Carreño conseguén dar unha gran forza psicolóxica a un dos últimos retratos realizados en vida do famoso literato do Século de Ouro.
Iconografía	Calderón de la Barca
Datación	1670[ca]
Contexto Cultural/Estilo	Barroco
Lugar de Producción/Ceca	Madrid (España, Europa do Sur)
Uso/función	Testemuñal.
Descriptores Onomásticos	Diego de Velázquez [Diego Rodríguez de Silva y Velázquez (Sevilla, hacia el 5 de junio de 1599[1] - Madrid, 6 de agosto de 1660), Foi o pintor mais influente sobre Carreño na Corte de Madrid, quen foi o supervisor da decoración do Salón dos Espellos do Alcázar de Madrid. Técnicamente, as súas maiores influencias foron a

escenografía, a ambientación e o uso do espello como elemento transformador do espacio, aínda que Carreño ofrece a súa propia identidade pictórica sen someterse a un servilismo mimético.]

Descriptores Geográficos

Madrid

Clasificación Razonada

Existen poucos retratos de Calderón, siendo o máis coñecido o atribuído ao pintor cordobés Juan de Alfaro (Córdoba 1643-1680), hoxe na Biblioteca Nacional de Madrid.

Á hora de intentar precisar unha data máis concreta para a realización deste retrato, tal vez haxa que pensar na comprendida entre o ano 1671 en que Juan Carreño de Miranda é nomeado Pintor de Cámara (dous anos antes xa fora distinguido co título honorífico de Pintor do Rei), como continuador e en substitución de Velázquez, e, como data ante quem, hai que considerar a morte do propio Pedro Calderón de la Barca ocorrida en 1681. Coincidirían pintor e modelo na corte madrileña toda vez que o literato sería nomeado en 1666 Capelán Maior de Carlos II o que o obrigaría a residir novamente na corte. Tampouco sería de descartar un retrato póstumo que, no caso de ser da autoría de Carreño de Miranda tería que ser anterior a 1685 (data da morte do pintor).

Neste sentido cabe engadir tamén que os resgos físicos de Calderón plasmados neste óleo, corresponden cunha persoa de idade avanzada e presentan grande similitude co retrato que lle fixo o pintor cordobés Juan de Alfaro Gámez (conservado na Biblioteca Nacional) na súa segunda estadía en Madrid, entre o ano 1667 e 1675. Non obstante, tampouco se pode descartar que o retrato da Biblioteca Nacional sexa unha copia deste de Carreño. Aparte da grande calidade artística que a pintura amosa, cara 1665 Juan de Alfaro ten tan só vinta e dou anos e unha escasa reputación na corte que faría moi difícil que poidera retratar ao Capellán do Rey. A fama de Carreño como retratista é crecente pola súa capacidade de captar con elegancia e sinxeleza a psicoloxía do modelo, como quedará reflectido na boa colección de retratos da Familia Real e da Corte en época de Carlos II, custodiados na súa maioría no Museo Nacional del Prado, pero tamén noutras coleccións como o Museo de Belas Artes de Oviedo, o Lázaro Galdiano, etc., e como tamén se pode apreciar coa peza que agora se comenta. Compre indicar igualmente que estes retratos foron frecuentemente copiados no século XIX por pintores historicistas para decorar establecementos públicos.

Do estudo do Dtor. en Historia da Arte, Joan Ramón Triadó, podemos destacar o estudio comparativo que fai deste cadro con outras obras de Carreño:

a/ O fondo negro o atopamos noutros retratos como os de D. Fernando de Valenzuela y don Juan José de Austria. b/ Tamén son os mesmos a inclinación e o xiro do corpo. c/ A colocación dos ollos son semellantes nos retratos de Duque de Pastrana, D. Fernando de Valenzuela y do debuxo "Retrato de Caballero". d/ A iluminación é idéntica á do retrato do Duque de Pastrana e de D. Fernando de Valenzuela. e/ A parte das mans dos retratados é semellante aos cadros nomeados. f/ O carácter austero do retrato só roto polo medallón do Toisón de Ouro e a Cruz da Orde de Santiago, tamén están presentes e tratados de forma semellante nos retratos de Carlos I e D. Juan José de Austria. Características todas elas que aparecen no retrato de Juan de Alfaro que habería copiado o orixinal de Carreño.

Forma de Ingreso

Depósito por compra. Tenteo

Fuente de Ingreso

Xunta de Galicia

Fecha de Ingreso

29/02/2008

Catalogación

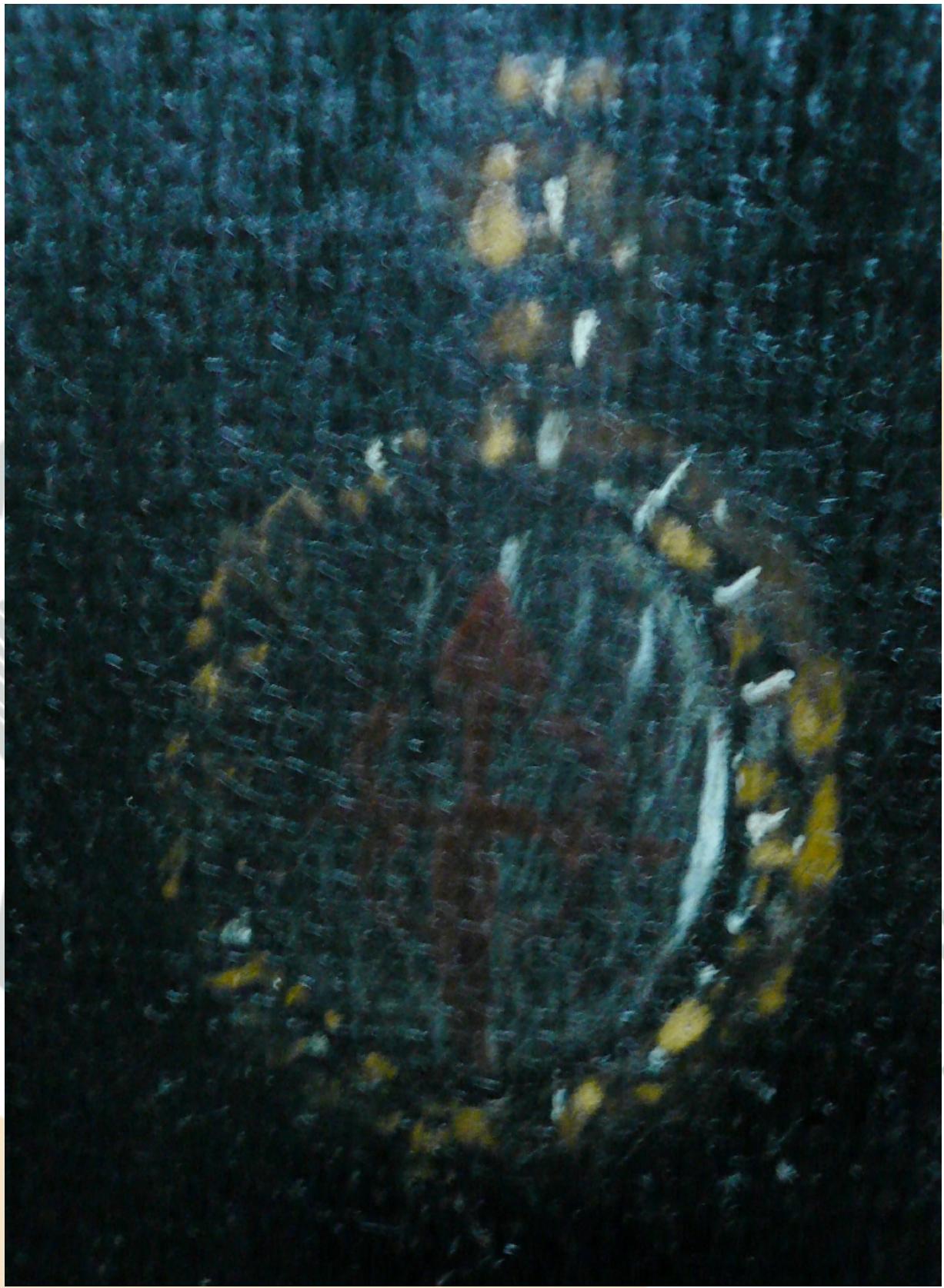
Pesquera Vaquero, Mª Isabel

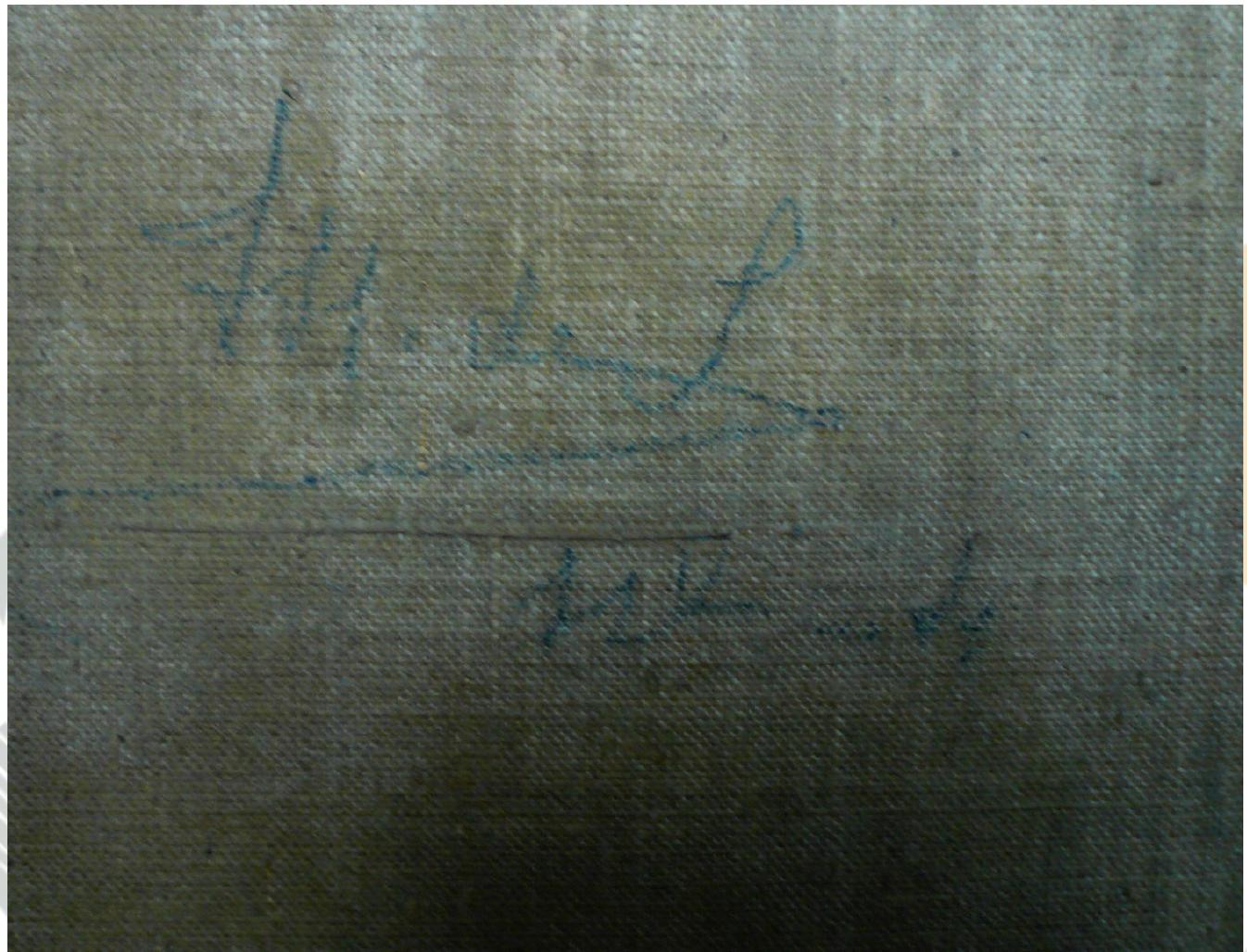
REGE
E DE C

MUSEO
PEREGR
E DE C

MUSEO
PEREGRIN
E DE C...

MUSEO
PEREGRIN
E DE C...